

PROTOKÓŁ
kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Ińsku

Jednostka kontrolowana:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku
ul. Bohaterów Warszawy 38
73 - 140 Ińsko
e-mail: ops@insko.pl
Adres strony internetowej: <http://insko.naszops.pl/>

Kontrolujący:

- Anna Karska – inspektor wojewódzki - osoba kierująca zespołem,
 - Iwona Szczygieł – starszy inspektor wojewódzki,
- na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego nr 62/2023 z dnia 17 kwietnia 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku oraz Burmistrz Ińska zostali powiadomieni o terminie przeprowadzenia kontroli.

W dniu 24 kwietnia 2023 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

Kontrola przeprowadzona została w Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Bohaterów Warszawy 38 w Ińsku.

Termin kontroli:

25-28 kwietnia 2023 r.

Przedmiot kontroli

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w okresie od 1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli.

Zakres kontroli obejmował:

1. strukturę organizacyjną ośrodka pomocy społecznej;
2. stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych;
3. ogólne założenia polityki społecznej;
4. tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym:
 - prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
 - sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
 - terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.
5. Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne);

6. Sposób organizowania pomocy w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

(akta kontroli str. 1 - 16)

Ilekcroć w niniejszym protokole użyto następujących skrótów, oznaczają one:

1. „Ośrodek” lub „OPS” – Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku;
2. „Gmina” – Gmina Ińsko,
3. „ustawa o pomocy społecznej”, „ustawa” lub „u.p.s.” - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.);
4. „Kodeks postępowania administracyjnego” lub „k.p.a.” – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572).
5. „Program dożywiania” lub „Program” - uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r., poz. 1007) – obowiązujący w kontrolowanym okresie;
6. „rozporządzenie w sprawie wywiadu środowiskowego” – rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r., poz. 893 ze zm.);
7. „rozporządzenie w sprawie domów pomocy społecznej” – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734 ze zm.);
8. „rozporządzenie w sprawie wzoru kontraktu socjalnego” - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. z 2010 r., Nr 218, poz. 1439);
9. „rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy” - rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 r. poz. 249);
10. „rozporządzenie w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych”, „rozporządzenie w sprawie SUO” - Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2024, poz. 816).

Ustaleń zawartych w protokole dokonano na podstawie analizy przedłożonych dokumentów oraz informacji udzielonych przez Panią Izabelę Trzaskę-Huk - Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku.

Ustalenia kontroli

I. Organizacja ośrodka pomocy społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku został utworzony na podstawie uchwały Nr XIII/60/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Ińsku z dnia 10 kwietnia 1990 r. w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku.

W kontrolowanym okresie Ośrodek posiadał aktualny statut, przyjęty uchwałą Nr VIII/52/2019 z dnia 30 maja 2019 r. Rady Miejskiej w Ińsku w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku, uwzględniający realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Statut Ośrodka był zmieniany uchwałami:

- Nr XIV/99/2022 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego oraz zmiany statutu Ośrodka w Ińsku;
- Nr XXII/174/2021 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 31 marca 2021 r. w sprawie zmiany statutu Ośrodka w Ińsku.

W okresie poddanym kontroli Ośrodek posiadał Regulamin Organizacyjny, wprowadzony zarządzeniem Nr 8/2012 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku z dnia 4 września 2012 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku, uwzględniający realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z ww. regulaminem Ośrodkiem kieruje kierownik, który reprezentuje Ośrodek na zewnątrz. Pouczono kierownika Ośrodka o konieczności zaktualizowania Regulaminu w związku ze zmianami organizacyjnymi wprowadzonymi w jednostce od momentu przyjęcia dokumentu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku mieścił się w budynku Urzędu Miasta i Gminy Ińsko. Budynek nie był dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. OPS zajmował trzy pomieszczenia biurowe - jedno pomieszczenie było przeznaczone dla trzech pracowników socjalnych wraz z asystentem rodziny. Nie było zapewnionego pomieszczenia do obsługi klienta - klienci byli obsługiwani bezpośrednio przy biurkach pracowników socjalnych. Pracownicy socjalni pomagali osobom starszym i niepełnosprawnym wejść do budynku, ewentualnie, gdy nie było takiej możliwości, osoby, które miały trudności w poruszaniu się były przyjmowane na zewnątrz budynku. W przypadku pracy z osobą w kryzysie, pracownicy socjalni przyjmowali klientów pojedynczo, w biurze pracowników socjalnych. W ocenie kontrolujących warunki lokalowe utrudniały pracownikom socjalnym prawidłową realizację zadań - niesienie pomocy klientom Ośrodka, z poszanowaniem ich godności osobistej. Wobec powyższego zasadnym jest podjęcie działań zmierzających do polepszenia warunków lokalowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku, w tym zorganizowanie punktu obsługi klienta w miejscu przyjaznym, gwarantującym sprawną obsługę oraz możliwość przeprowadzenia poufnej rozmowy.

W okresie objętym kontrolą, pracownicy socjalni dokumentowali wizyty w środowisku w zeszycie wyjść i posiadali aktualne legitymacje, wydane na obowiązującym blankiecie. Po terenie Gminy pracownicy socjalni poruszali się pieszo lub prywatnymi samochodami, na podstawie umowy użyczenia samochodu prywatnego do celów służbowych.

Wypłaty świadczeń z pomocy społecznej dokonywano przelewem na wskazany przez klienta rachunek bankowy za pośrednictwem banku PKO oraz przekazem pocztowym, na podstawie umowy zawartej między Gminą Ińsko, a Poczta Polska S.A.

Korespondencja zewnętrzna Ośrodka jest przyjmowana i rejestrowana w dzienniku korespondencji. Wpływa ona bezpośrednio do kierownika OPS w Ińsku, który rejestruje i dekretuje korespondencję. Czynności kancelaryjne, dokumentowanie przebiegu załatwiania spraw, gromadzenia i tworzenia dokumentacji prowadzone są w sposób tradycyjny. Akta osobowe świadczeniobiorców znajdują się w szafach zamykanych na klucz.

Ośrodek Pomocy Społecznej posiada własne przepisy kancelaryjne i archiwalne, wprowadzone zarządzeniem nr 2/2022 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku z dnia

31 marca 2022 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt, które zostało zatwierdzone przez Dyrektora Archiwum Państwowego w Szczecinie. Od kwietnia 2023 r. wygospodarowano pomieszczenie do przechowywania akt jednostki, których archiwizowanie i brakowanie przeprowadzane jest za pomocą profesjonalnej firmy zewnętrznej. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że wydawanym decyzjom administracyjnym, z zakresu pomocy społecznej (za wyjątkiem przypadku opisanego na str. 19 protokołu) nadano znaki spraw zgodne z instrukcją kancelaryjną.

W okresie objętym kontrolą, od dnia 1 sierpnia 2021 r., na stanowisku kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku była zatrudniona Pani Izabela Trząska-Huk

Określone w art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej upoważnienie do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, na podstawie Zarządzenia Nr 30/2021 Burmistrza Ińska z dnia 2 sierpnia 2021 r., posiadała Pani Izabela Trząska-Huk, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku.

W kontrolowanym okresie żaden pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku nie posiadał upoważnienia do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej określonego w art. 110 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka poinformowała, że podczas jej nieobecności decyzje sygnował swoim podpisem Burmistrz Ińska.

Nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Burmistrz Ińska.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 17 – 34)

II. Stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych

Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. W wyniku analizy akt osobowych ustalono, że kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku spełnia wymagania kwalifikacyjne określone w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

W dniu rozpoczęcia kontroli, w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ińsku zatrudnionych było 10 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych. Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy akt osobowych pracowników realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej, pod względem zgodności ich zatrudnienia z kwalifikacjami, wymaganymi na zajmowanym przez nich stanowisku.

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej. W trakcie kontroli ustalono, że zatrudnieni w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ińsku pracownicy socjalni spełniają wymagane przepisami kwalifikacje.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności w stosunku jeden pracownik

socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Brzmienie art. 110 ust. 11 dopuszcza dwa sposoby ustalenia liczby pracowników socjalnych - w odniesieniu do liczby mieszkańców lub w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną. Ośrodek ustala liczbę pracowników socjalnych w odniesieniu do liczby mieszkańców. Liczba mieszkańców Gminy Ińsko, na dzień 25 kwietnia 2023 r., wynosiła 3175 osób (akta kontroli str. 53-54)

W myśl art. 110 ust. 12 ww. ustawy ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych. Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ińsku zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy. Należy, zatem stwierdzić, że na dzień kontroli stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka był zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy.

Zgodnie z art. 100 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej podmioty i osoby realizujące zadania w zakresie pomocy społecznej określone w ustawie przetwarzają dane osobowe osób, do których stosuje się ustawę, oraz członków ich rodzin w zakresie i celu niezbędnych do realizacji zadań wynikających z ustawy. Pracownicy Ośrodka posiadali pisemne upoważnienia na podstawie, których są dopuszczeni do przetwarzania danych osobowych. Ustalono, że w aktach osobowych pracowników brakowało pisemnych zobowiązań osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy. W związku, z czym w dniu 26 kwietnia 2023 r., pracownicy zatrudnieni w Ośrodku podpisali zobowiązania określone w art. 100 ust. 6 pkt 2 i uchybienie zostało wyeliminowane przed zakończeniem czynności kontrolnych.

Zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 6 przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany, m.in. podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że pracownicy socjalni wzięli udział w szkoleniach z zakresu pomocy społecznej wskazanych w poniższej tabeli:

l.p.	Temat szkolenia	Termin szkolenia stacjonarnie /on-line	Liczba pracowników socjalnych
1	„Jak rozmawiać z dzieckiem o wojnie i trudnych czasach?”	marzec 2022 r. on-line	1
2	Szkolenie z obszaru psychoedukacji i psychoprofilaktyki zjawiska kryzysu	kwiecień 2022 r. on-line	3
3	Domy pomocy społecznej	maj 2022 r., on-line	1
4	Prawne aspekty związane z podniesieniem poziomu bezpieczeństwa osobistego	sierpień.2022 r. on-line	3

l.p.	Temat szkolenia	Termin szkolenia stacjonarnie /on-line	Liczba pracowników socjalnych
	pracownika socjalnego		

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

W okresie objętym kontrolą pracownikom socjalnym, realizującym pracę socjalną w środowisku, przyznano dodatek do wynagrodzenia zasadniczego zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej. Ww. dodatek nie jest wliczany do wysokości wynagrodzenia zasadniczego osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

Zgodnie z art. 121 ust. 2c ustawy o pomocy społecznej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej ma prawo do szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych. Szkolenia przeprowadza pracodawca co najmniej raz na 2 lata. Kierownik Ośrodka poinformowała zespół kontrolujący, że w kontrolowanym okresie z prawa do szkoleń podnoszących poziom bezpieczeństwa skorzystało 3 pracowników.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia identyfikacji pracownika socjalnego Minister Rodziny i Polityki Społecznej określił, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji pracownika socjalnego. Zespół kontrolujący ustalił, że legitymacje którymi posługują się pracownicy socjalni, są zgodne z opisem legitymacji pracownika socjalnego zawartym w ww. rozporządzeniu.

Zgodnie z art. 121 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w ośrodku pomocy społecznej, do którego obowiązków należy praca socjalna lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, jeżeli przepracował nieprzerwanie i faktycznie co najmniej 3 lata, przysługuje raz na 2 lata dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych. Kierownik Ośrodka poinformowała zespół kontrolujący, że w kontrolowanym okresie uprawnienie pracownicy nie korzystali z prawa do dodatkowego urlopu. Wykorzystanie ww. urlopu zostało zaplanowane przez pracowników socjalnych na 2023 r.

Zgodnie z art. 121a prawo do korzystania z superwizji pracy socjalnej prowadzonej przez superwizorów pracy socjalnej ma każdy pracownik socjalny. Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie pracownicy OPS nie korzystali z przysługującego im prawa do superwizji.

(akta kontroli str. 35 - 54)

III. Ogólne założenia polityki społecznej

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gmina posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, przyjętą Uchwałą Nr VI/36/2019 Rady Miejskiej w Ińsku z 28 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych lata 2019 – 2023.”

Treść art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, obowiązującego w okresie uchwalanego dokumentu stanowiła, że strategia, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

W wyniku analizy dokumentu stwierdzono, że Strategia wskazywała źródła finansowania poszczególnych celów np. cyt.: *„Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych, sponsorzy”*, ale nie określała ram finansowych. Stanowiło to naruszenie art. 16 b ust. 3c treści ustawy o pomocy społecznej obowiązującej w momencie tworzenia Strategii. Przy konstruowaniu ram finansowych strategii konieczne jest przeanalizowanie budżetu określonej jednostki samorządu terytorialnego. Wobec niedoprecyzowania przez ustawodawcę tego co powinny zawierać ramy finansowe, zaleca się, aby strategia zawierała co najmniej źródła finansowania i prognozowane kwoty maksymalne w każdym roku obowiązywania dokumentu. Samo wskazanie źródeł finansowania nie zawiera informacji o rzeczywistej możliwości realizacji celów wyznaczonych w strategii, nie wiadomo bowiem o jakie konkretnie środki chodzi, nie sposób również ocenić adekwatności celów do możliwości. Pożądane byłoby również podanie źródeł finansowania i kosztów każdego zadania, które przewidziano do realizacji oraz prognozy wydatków na realizację jego zapisów.

W toku kontroli ustalono, że nie prowadzono monitoringu i oceny realizacji Strategii, dokument nie był też poddawany ewaluacji. Pouczono kierownika jednostki o konieczności prowadzenia powyższych działań.

Ponadto w najbliższej gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych należy uwzględnić przepisy zmieniające z dniem 30 października 2022 r. ustawę o pomocy społecznej (art. 16b ust. 2 i 3). W strategii powinny znaleźć się m.in. informacje o usługach społecznych i zadaniach publicznych, które będą zlecane podmiotom ekonomii społecznej. Ponadto przy opracowaniu strategii rozwiązywania problemów społecznych obowiązkowa jest diagnoza potencjału przedsiębiorstw społecznych i podmiotów ekonomii społecznej w świadczeniu usług społecznych.

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy organ wykonawczy jednostki

samorządu terytorialnego przedstawia, co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie miejskiej, radzie powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę zasobów pomocy społecznej. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. W myśl powyższych przepisów w 2022 r. została opracowana „Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 r.” Dokument został przedłożony Radzie Miejskiej w Ińsku, za pośrednictwem Burmistrza Ińska, w ustawowym terminie. Ocena posiadała ustawowo wymagane rekomendacje, które powinny stanowić podstawę do planowania budżetu na rok następny. Jednocześnie ustalono, że pomimo tego, że społeczność Gminy Ińsko ulega starzeniu, ww. rekomendacje nie uwzględniały utworzenia mieszkań chronionych określonych w art. 53 ustawy.

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej. W toku czynności kontrolnych ustalono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku opracował sprawozdanie z działalności ośrodka, wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej i przedstawił je Radzie Gminy Ińsko w dniach: 23 marca 2022 r. - za rok 2021, 17 marca 2023 r. - za rok 2022.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 do zadań gminy zleconych z zakresu administracji rządowej należy zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

Zespół kontrolujący ustalił, że w kontrolowanym okresie sprawozdania resortowe przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej przesłano w terminach określonych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej¹, tj.:

sprawozdanie	termin przekazania	data przekazania
MRPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej - pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2022 r.	do 28 stycznia 2023 r.	5 stycznia 2023 r.
Sprawozdanie z realizacji programu "Posiłek w szkole i w domu" za 2022 r.	do 20 stycznia 2023 r.	5 stycznia 2023 r.

W wyniku analizy porównawczej sprawozdania z działalności ośrodka za 2022 r. ze sprawozdaniem rocznym MRPiPS-03 za 2022 r. ustalono, że w sprawozdaniu rocznym z działalności ośrodka wykazano, że pracą socjalną w 2022 r. objęto 348 rodzin. Natomiast w sprawozdaniu rocznym MRPiPS-03, w Dziale 2. „Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną”, w wierszach 6 „Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem” i 7 „w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej” - nie wykazano pracy socjalnej. Kierownik

¹ Źródło: Centralna Aplikacja Statystyczna

Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku oświadczyła, cyt.: „W sprawozdaniu rocznym MRiPS-03 za 2022 r. nie została wykazana liczba pracy socjalnej wykonywanej przez pracowników socjalnych, ponieważ jest ona udokumentowana w wywiadach środowiskowych i notatkach służbowych i nie została policzona i wprowadzona do systemu POMOST, dlatego system nie wygenerował jej w sprawozdaniu. Osoba sporządzająca sprawozdanie nie miała wglądu w druki wywiadów środowiskowych innych pracowników socjalnych i informacji w nich zawartych. Od dnia dzisiejszego (26 kwietnia 2023 r.) każdy pracownik socjalny wprowadza sam swoją pracę socjalną do systemu POMOST, aby wygenerować dane i przestać je w sprawozdaniu w aplikacji CAS.” Jednocześnie kierownik Ośrodka, w korespondencji przesłanej do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie dnia 30 sierpnia 2023 r., poinformowała, że w celu zapobieżenia podobnym sytuacjom, cyt.: „Dwóch pracowników socjalnych ma swoje osobne konta do wprowadzania danych do Centralnej Aplikacji Statystycznej”. Ponadto pismem z dnia 10 października 2024 r. Kierownik Ośrodka, Pani Izabela Trzaska-Huk, oświadczyła, że „Od drugiego dnia kontroli, tj. 26 kwietnia 2023 r., kiedy błąd ten został wykazany, pracownicy socjalni wprowadzają na bieżąco pracę socjalną do systemu, dodatkowo jest ona zapisywana w wywiadzie środowiskowym, w indywidualnych kartach pracy socjalnej każdego klienta znajdujących się w jego teczce osobowej. Oświadczam, że wprowadzone zostało narzędzie kontroli w postaci monitoringów pracy socjalnej, co oznacza, że na polecenie ustne kierownika pracownicy socjalni przy uruchamianiu systemu wykazują ilość wprowadzonej pracy socjalnej – średnio raz na 3 miesiące. Oświadczam również, że dane zawarte w sprawozdaniu za 2023 r. są poprawne i zgodne ze sprawozdaniem z działalności OPS w Ińsku za rok 2023”. Po analizie prawidłowości sprawozdania MRiPS-03 za 2023 rok w systemie CAS zespół kontrolujący przyjął powyższe wyjaśnienia. Do wglądu przedłożono wydruk z systemu POMOST potwierdzający wprowadzanie informacji dot. pracy socjalnej w ww. bazie danych oraz wydruki kart pracy socjalnej dokumentujące wszystkie czynności pracowników socjalnych. W związku z powyższym należy uznać, że po przeprowadzonej kontroli działania podjęte przez kierownika Ośrodka doprowadziły do wyeliminowania nieprawidłowości w zakresie prowadzonej sprawozdawczości.

(akta kontroli str. 437- 461)

W okresie objętym kontrolą Gmina nie udzielała schronienia tymczasowego, zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z wyjaśnieniem kierownika Ośrodka w kontrolowanym okresie nie było klientów zainteresowanych taką formą pomocy.

Gmina zawarła umowę ze Stowarzyszeniem „Diogenes” prowadzącym Schronisko dla Osób Bezdomnych w Rynowie na zapewnienie udzielenia schronienia w ww. schronisku – umowa jest bezterminowa i obowiązuje od 1 stycznia 2022 r. Nie określono ilości osób, których dotyczy ww. umowa.

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że Gmina nie zapewniała miejsc w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, w noclegowni i w ogrzewalni. Udzielanie schronienia, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni,

schronisku dla osób bezdomnych, schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi oraz w ogrzewalni. Biorąc pod uwagę zamknięty katalog form, poprzez które gmina udziela schronienia oraz ich wzajemne uzupełnianie się, każda gmina powinna realizować ww. zadanie własne poprzez zapewnienie miejsc w każdej ze wskazanych form.

Zgodnie z art. 48a ust. 11b i ust. 11c ustawy o pomocy społecznej zgłoszenia do rejestru dokonuje Gmina:

1. prowadząca placówkę;
2. zlecająca na podstawie art. 25 ust. 1 zadanie prowadzenia placówki;
3. która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny.

Zgodnie z art. 48a ust. 11c gmina zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Ustalono, że Gmina Ińsko zgłosiła ww. schronisko w Rynowie do rejestru.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że Gmina posiadała uchwały regulujące szczegółowo zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, co wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 22.

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

Kierownik Ośrodka poinformowała, że w kontrolowanym okresie Gmina zapewniała wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie pracy socjalnej, w tym monitorowanie sytuacji osób z zaburzeniami psychicznymi i podejmowanie działań mających na celu poprawę jakości ich życia, np. poprzez motywowanie do leczenia, umawianie wizyt lekarskich. Ponadto pracownicy socjalni nawiązują i utrzymują kontakt z rodzinami i motywują je do podejmowania działań. Osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodziny informowane były o miejscach, w których można uzyskać pomoc i wsparcie. Jeżeli zachodzi taka konieczność pracownicy socjalni kierują wnioski do sądu o leczenie na podstawie art. 21 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego lub do prokuratury o ubezwłasnowolnienie. W 2022 r. wnioskowano do sądu umieszczenie osoby z zaburzeniami psychicznymi bez jej zgody w domu pomocy społecznej odpowiedniego typu.

W kontrolowanym okresie w Gminie Ińsko nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

W kontrolowanym okresie Gmina zabezpieczała potrzeby mieszkańców w zakresie poradnictwa specjalistycznego na rzecz społeczności lokalnej. W Centrum Wsparcia Rodzin „Bezpieczna Przystań” działającym przy ul. Młyńskiej 18 w Ińsku świadczone nieodpłatną pomoc prawną (we wtorki od godziny 9.00 do 13.00 oraz w czwartki w godz. od 11.30 do 15.30). W Centrum oferowane było także wsparcie psychologiczne (poprzez współpracę z Regionalnym Centrum Interwencji Kryzysowej w Stargardzie) oraz interwentów, którzy dojeżdżali do domów potrzebujących. Organizowane były m.in. spotkania ze specjalistami

z zakresu wsparcia rodziny i osób w kryzysie, przede wszystkim z problemem przemocy w rodzinie. Pracownicy socjalni Ośrodka w Ińsku współpracowali z interwentami oraz dyżurowali w Centrum (w każdą środę od godz. 11.00 do 12.30) w celu zwiększenia dostępności do informacji oraz lepszego wsparcia oferowanego mieszkańcom Gminy.

Informację o dostępnych formach poradnictwa specjalistycznego klienci Ośrodka mogli uzyskać od pracownika socjalnego, asystenta rodziny, którzy przekazywali informację o formach pomocy i umawiali na wizyty, a także w siedzibie Ośrodka.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 53 ustawy o pomocy społecznej (od 1 listopada 2023 r.) osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie bezdomnej, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu treningowym lub wspomagany. Natomiast w okresie objętym kontrolą art. 53 u.p.s. obowiązywał w brzmieniu: *„Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, może być przyznane wsparcie w mieszkaniu chronionym.”*

Na dzień kontroli Gmina Ińsko nie prowadziła mieszkań chronionych (obecnie treningowych i wspomaganych) i nie zapewniała miejsc w tym zakresie.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 ppkt 3 ustawy do zadań własnych gminy należy, m.in. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki. W kontrolowanym okresie Gmina Ińsko nie prowadziła domów pomocy społecznej. W przypadku konieczności zapewnienia

całodobowej opieki i pielęgnacji osoby wymagające takiej formy pomocy kierowane były do domów pomocy społecznej na terenie innych gmin.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował projektów socjalnych.

Nie wniesiono innych uwag do badanych obszarów.

Zgodnie z art. 17 ust 2 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy należy, m. in. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS w Ińsku wynika, że Ośrodek współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie. Bezrobotni kierowani byli do wykonywania prac społecznie użytecznych. W okresie od lutego do listopada 2022 r. prace społecznie użyteczne wykonywało 12 osób, a w 2023 r. do dnia kontroli 10 osób.

Ponadto pracownicy socjalni Ośrodka, w celu aktywizowania osób bezrobotnych przekazywali oferty pracy, pośredniczyli w kontakcie z urzędem pracy oraz motywowali klientów do podejmowania działań w kierunku podjęcia zatrudnienia np. do terminowego zgłaszania się na wizyty, aktywnego poszukiwania pracy, pozostawania w stałym kontakcie z doradcą zawodowym, rzetelnego uczestnictwa w kursach, szkoleniach itp. Klienci Ośrodka byli informowani o projektach, szkoleniach, spotkaniach z pracodawcami, organizowanymi przez PUP.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

(akta kontroli str. 55 - 203)

IV. Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej

W zakresie trybu przyznawania świadczeń z pomocy społecznej kontroli podlegają świadczenia w postaci:

1. wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd,
2. zasiłków stałych,
3. zasiłków okresowych,
4. zasiłków celowych i specjalnych celowych,
5. zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego
6. posiłków oraz świadczeń pieniężnych w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”,
7. usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
8. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
9. kierowania do środowiskowego domu pomocy społecznej,
10. kierowania do domów pomocy społecznej i ustalania odpłatności za pobyt w DPS,
11. pomocy niepieniężnej w formie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania,
12. pomocy niepieniężnej w formie mieszkania treningowego i wspomaganego
13. sprawienia pogrzebu,

14. kontraktów socjalnych.

Z analizy sprawozdania rocznego MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2022 r. oraz sprawozdania z realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2022 r. wynika, że OPS w Ińsku zrealizował następujące świadczenia:

- zasiłki stałe – dla 32 osób,
- zasiłki okresowe – dla 18 osób,
- zasiłki celowe i w naturze – dla 41 osób, w tym specjalne zasiłki celowe – 7 osób,
- posiłek – dla 44 osób,
- zasiłki pieniężne – „Posiłek w szkole i w domu” – 29 osób, którym przyznano decyzją świadczenie,
- usługi opiekuńcze – dla 17 osób,
- kierowanie do domów pomocy społecznej ustalanie odpłatność za pobyt w takim domu – dla 13 osób
- sprawienie pogrzebu – dla 1 osoby.
- pomoc wyłącznie w postaci pracy socjalnej – dla 0 osób/rodzin,
- kontrakty socjalne część A i część B – dla 0 osób (0 kontraktów).

Na podstawie losowania, świadczeniobiorców z list wypłat poszczególnych świadczeń pieniężnych oraz z dostępnych list grup poszczególnych form pomocy niepieniężnej w miesiącu marcu i wrześniu 2022 r. (w przypadku braku wymaganej ilości teczek, losowaniu poddano listy z pozostałych miesięcy), wybrano teczki akt osobowych i sprawdzono dokumentację osób korzystających z wybranych form świadczeń.

Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z art. 37 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje:

1. pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Sprawdzono wybraną na podstawie przyjętej metody losowania dokumentację osób, którym przyznano zasiłki stałe na podstawie następujących decyzji:

1. OPS.5100.347.1.2023 z dnia 5.01.2023 r.
2. OPS.8210.16.1.2022 z dnia 5.01.2022 r. (decyzja zmieniająca),
3. OPS.5100.384.1.2023 z dnia 25.02.2023 r.
4. OPS.8210.32.1.2022 z dnia 5.01.2022 r. (decyzja zmieniająca),
5. OPS.8210.16.2.2022 z dnia 5.01.2022 r. (decyzja zmieniająca),
6. OPS.8210.351.1.2022 z dnia 13.01.2022 r.

Poddana kontroli dokumentacja zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka, a także dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie zasiłków stałych

poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, które wyczerpująco opisywały sytuacje osób i rodzin. Dochód klientów był prawidłowo ustalany. Wysokość świadczenia była ustalana zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosku wraz z wymaganą dokumentacją. Decyzje zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 k.p.a. i wskazywały okres, na jaki został przyznany zasiłek stały oraz termin wypłaty świadczenia. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

W wszystkich kontrolowanych przypadkach w wydanych decyzjach administracyjnych stwierdzono nieprawidłowe oznaczenie organu – w decyzjach organem wydającym jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), sprawy z zakresu pomocy społecznej należą do zadań gminy. Organem właściwym do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, jest wójt (burmistrz, prezydent miasta). Ponadto zgodnie z art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy decyzje administracyjne wydaje wójt (burmistrz, prezydent miasta) lub z jego upoważnienia kierownik ośrodka pomocy społecznej i inni pracownicy ośrodka upoważnieni na wniosek kierownika. Niniejsze stanowisko wskazuje aktualne orzecznictwo sądów administracyjnych np. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26 października 2023 r., II SAB/Go 102/23.

Pouczono Kierownika kontrolowanej jednostki o konieczności prawidłowego oznaczania organu wydającego decyzje administracyjne.

(akta kontroli str. 204 – 207)

Zasiłki okresowe

Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Ponadto zgodnie z art. 38 ust. 3 ww. ustawy kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby oraz kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny.

Sprawdzono wybraną, na podstawie przyjętej metody, dokumentację osób, którym przyznano zasiłki okresowe przyznane na podstawie następujących decyzji:

1. OPS.5101.31.1.2022 z dnia 25.10.2022 r.
2. OPS.5101.119.2.2022 z dnia 26.09.2022 r.
3. OPS.5101.31.1.2022 z dnia 7.09.2022 r.
4. OPS.5101.172.2.2022 z dnia 4.01.2022 r.

5. OPS.5101.18.1.2022 z dnia 24.01.2023 r.

(akta kontroli str. 208 - 209)

We wszystkich kontrolowanych decyzjach stwierdzono, że przy prowadzeniu postępowania administracyjnego nie pobierano oświadczeń klientów o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka wyjaśniła, że tej sprawie podjęto natychmiastowe działania, cyt. „w wywiadach nie były stosowane druk oświadczenia klienta, że w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie pomocy finansowej nie uzyskał on jednorazowego dochodu przekraczającego 5 krotność kryterium dochodowego, jednakże z dniem 27 kwietnia 2023 r. zostało ono wprowadzone”. Kierownik Ośrodka przedstawił wzór brakującego oświadczenia. W związku z czym zespół kontrolujący przyjął wyjaśnienia kierownika jednostki - uchybienie zostało wyeliminowane.

W przypadku decyzji nr 2, 3, 4 i 5 strony postępowania zrzekły się stosownym oświadczeniem prawa do wniesienia odwołania od decyzji zgodnie z art. 127a k.p.a. Stwierdzono, że zrzeczenie się prawa do odwołania od decyzji nastąpiło przed doręczaniem stronie treści decyzji administracyjnej. Zgodnie z wyjaśnieniem kierownika Ośrodka klienci zapoznali się z treścią decyzji w siedzibie OPS w dniu podpisania oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji, ale nie pokwitowali odbioru decyzji. Decyzje były potem wysyłane klientom pocztą. Wyjaśnienia kierownika Ośrodka w tej sprawie zostały przyjęte. Jednocześnie pouczono kierownika OPS w Ińsku o konieczności odbierania od stron ww. oświadczenia po udokumentowanym dostarczeniu stronie decyzji administracyjnych.

Poddana kontroli dokumentacja zawierała wnioski z datą wpływu do Ośrodka. W aktach spraw znajdowały się dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie zasiłków okresowych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, które wyczerpująco opisywały sytuacje osób i rodzin. Dochód klientów był prawidłowo ustalany. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosku i zawierają wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Ustalono, że w decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Prawidłowym oznaczeniem organu jest Burmistrz Gminy Ińsko. Termin wypłaty świadczeń był określany w decyzjach. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 210 - 301)

Zasiłki celowe

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany zasiłek celowy. Zgodnie z art. 39 ust. 2 ustawy zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono, wybraną na podstawie przyjętej metody losowania, dokumentację osób otrzymujących zasiłki celowe, przyznane decyzjami administracyjnymi znak:

1. OPS.5101.377.3.2022 z dnia 16.11.2022 r.
2. OPS.8212.94.2.2022 z dnia 25.01.2022 r.
3. OPS.8212.356.1.2022 z dnia 1.02.2022 r.
4. OPS.8212.351.2.2022 z dnia 13.01.2022 r.
5. OPS.8212.14.2.2022 z dnia 13.01.2022 r.

(akta kontroli str. 302 - 304)

Poddana kontroli dokumentacja zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka, a także dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie zasiłków celowych i specjalnych celowych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, które wyczerpująco opisywały sytuacje osób i rodzin. Dochód klientów był prawidłowo ustalony. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosku i zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Jednocześnie ustalono, że w decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję, wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w treści niniejszego protokołu na str. 14.

Termin wypłaty świadczeń był określany w decyzjach. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Specjalne zasiłki celowe

Zgodnie z art. 41 pkt 1 w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.

Podczas czynności kontrolnych sprawdzono, wybraną na podstawie przyjętej metody losowania, dokumentację osób otrzymujących zasiłki specjalne celowe, przyznane decyzjami administracyjnymi znak:

1. OPS.5102.78.1.2022 z dnia 21.12.2022 r.
2. OPS.8212.317.1.2022 z dnia 8.03.2022 r.
3. OPS.5102.153.1.2022 z dnia 19.07.2022 r.

(akta kontroli str. 305 - 306)

W decyzji wskazanej w pkt. 3 w treści rozstrzygnięcia decyzji wskazano termin pierwszej wypłaty "(...) do dnia 29.07.2022 r. (...)". Strona postępowania dnia 19.07.2022 r. zrzekała się oświadczeniem prawa do wniesienia odwołania od decyzji zgodnie z art. 127a k.p.a. Stwierdzono, że strona odebrała decyzję w dniu 22.07.2022 r. W związku z powyższym należało uznać, że zrzeczenie się prawa do odwołania od decyzji nastąpiło przez doręczenie

stronie treści decyzji administracyjnej. Pouczono kierownika OPS w Ińsku o konieczności odbierania od stron ww. oświadczenia po dostarczeniu stronie decyzji administracyjnych.

Poddana kontroli dokumentacja zawierała wnioski z datą wpływu do Ośrodka, a także dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie specjalnych zasiłków celowych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, które wyczerpująco opisywały sytuacje osób i rodzin. Dochód klientów był prawidłowo ustalony. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosku wraz z wymaganą dokumentacją. Decyzje zawierają wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Ustalono, że w decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku.

Termin wypłaty świadczeń był określany w decyzjach. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 307 - 315)

Program „Posiłek w szkole i w domu”

Pomoc w zakresie dożywiania była udzielana zgodnie z uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023.

W 2022 r. i w 2023 r. w ramach Programu dofinansowano posiłki w:

- Szkole Podstawowej w Ińsku, ul. Poprzeczna 1,
- Bursie Szkolnej, Plac Majdanek 7, Stargard,
- Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Pyrzycach.

W kontrolowanym okresie w szkołach wydawano dodatkowo owoce i mleko. Nie prowadzono dożywiania w czasie wolnym od zajęć szkolnych, z uwagi na brak zainteresowania. W tym czasie na wniosek klienta przyznawano pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności. Posiłki przygotowywane były w placówkach oświatowych. Dzieci objęte pomocą w formie posiłku jedzą takie same posiłki, co pozostałe dzieci. Jadłospis, udostępniany na tablicach w stołówkach placówek oświatowych, przygotowywano na 5 dni. Kontrolę nad wydawaniem posiłków dyrektorzy placówek oświatowych oraz właściwe stacje sanitarno-epidemiologiczne.

W kontrolowanym okresie w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2022 r. pomocą objęto 89 osób, w tym 44 dzieci, a w 2023 r. do dnia kontroli pomocą objętych było 57 osób, w tym 30 dzieci.

Średni koszt jednego posiłku, w ramach Programu w 2022 r. wynosił 8 zł. (ciepły posiłek) i 10 zł. (w przypadku obiadu), natomiast w 2023 r. wyniósł: 10,26 zł (ciepły posiłek) i 12,60 zł (obiad).

Średnia wysokość świadczeń pieniężnych przyznawanych w ramach Programu najczęściej na okres dwóch miesięcy, w 2022 r. wynosiła 460 zł, natomiast w 2023 r. wynosiła 400 zł.

W 2022 r. nie przyznano pomocy w formie posiłku, w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”, bez decyzji.

W kontrolowanym okresie sposób przyznawania pomocy w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” był regulowany przez:

- Uchwałę nr V/29/2019 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego w celu udzielania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 — 2023.
- Uchwałę nr XXXIX/309/2023 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 2 lutego 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Do dnia kontroli Gmina Ińsko nie wprowadziła uchwały w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-23”. W kontrolowanym okresie nie przyznano pomocy w formie bezdecyzyjnej. Sprawę uregulowano Uchwałą Nr XLI/326/2023 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia Programu osłonowego „Pomoc gminy w zakresie dożywiania na lata 2019-2023”.

(akta kontroli str. 316 - 324)

Sprawdzono losowo wybraną, na podstawie list wypłat poszczególnych świadczeń pieniężnych oraz z dostępnych list osób, którym przyznano pomoc w formie posiłku w miesiącu marcu i wrześniu 2022 r. (w przypadku braku wymaganej ilości teczek losowaniu poddano listy z pozostałych miesięcy), dokumentację osób otrzymujących posiłki przyznane na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS.5113.89.2023 z dnia 12.01.2023 r.,
2. OPS.5102.374.2.2022 z dnia 28.12.2022 r.,
3. OPS.5102.348.1.2023 z dnia 23.01.2023 r.,
4. OPS.5102.315.3.2022 z dnia 28.12.2022 r.,
5. OPS.5102.115.1.2023 z dnia 12.01.2023 r.,
6. OPS.5102.101.1.2023 z dnia 19.01.2023 r.,

(akta kontroli str. 325 - 330)

Kontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie świadczeń niepieniężnych w formie posiłku poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, wyczerpująco opisującymi sytuacje klientów. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosków. W badanych sprawach decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Ustalono, że w decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku.

Termin wypłaty świadczeń był określany w decyzjach. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Świadczenie pieniężne na zakup żywności lub posiłku

Sprawdzono, losowo wybraną, na podstawie list wypłat poszczególnych świadczeń pieniężnych w miesiącu marcu i wrześniu 2022 r. (w przypadku braku wymaganej ilości teczek losowaniu poddano listy z pozostałych miesięcy), dokumentację osób otrzymujących świadczenie pieniężne w ramach Programu „posiłek w szkole i w domu”, przyznane na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS.8212.18.3.2022 z dnia 11.03.2022 r.,
2. OPS.8212.42.2.2022 z dnia 21.04.2022 r.,
3. OPS.5113.366.1.2022 z dnia 23.06.2022 r.,
4. OPS.5102.365.2.2022 z dnia 8.12.2022 r.,
5. OPS.5102.220.1.2022 z dnia 21.06.2021 r.,

(akta kontroli str. 331 - 332)

W sprawie zakończonej decyzją przyznającą świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności z programu „Posiłek w szkole i w domu”, wskazanymi w pkt 1 nie odebrano od klienta oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, określonego w art. 127a k.p.a., pomimo zawartego w decyzjach pouczenia w tym zakresie.

W decyzji wskazanej w pkt. 3 błędnie nadano decyzji symbol klasyfikacyjny „5113” niezgodny z jednolitym rzeczowym wykazem akt. Pod tą pozycją znajduje się dożywianie, które nie jest świadczeniem niepieniężnym (zasiłki celowe posiadają symbol klasyfikacyjny „5102”). Zgodnie z wyjaśnieniami kierownika Ośrodka pomyłka ta nastąpiła na skutek błędu pisarskiego. Z uwagi na jednostkowy przypadek błędu zespół kontrolujący przyjął wyjaśnienia kierownika i odstąpił od wydania zaleceń w tym zakresie.

W decyzji wskazanej w pkt. 5 pojawiły się: błędna data wydania decyzji (była: 21.06.2021, powinno być: 21.06.2022), błędna data złożenia wniosku (było: 20.06.2021, powinno być: 20.06.2022). Pouczono Kierownika Ośrodka o konieczności zwiększenia nadzoru nad pracownikami w celu rzetelnego i wnikliwego przygotowywania dokumentacji oraz w zakresie prawidłowości treści zawartych w decyzjach administracyjnych. Klientka była zarejestrowana w urzędzie pracy w Stargardzie. Zgodnie z żądaniem klientki (wniosek dotyczył, cyt.: „zasiłku na jedzenie”) została przyznana pomoc w postaci świadczenia pieniężnego na zakup żywności w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu”. Stwierdzono, że klientce nie zaproponowano pomocy w formie zasiłku okresowego. Z analizy kwestionariusza wywiadu środowiskowego wynika, że w trakcie przeprowadzania wywiadu środowiskowego osoba ubiegająca się o pomoc społeczną nie została poinformowana o przysługujących jej świadczeniach i dostępnych formach pomocy, przez co nie został

zrealizowany przez pracownika socjalnego obowiązek informacyjny, wynikający z art. 119 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach stwierdzono, że przy prowadzeniu postępowania administracyjnego nie pobierano oświadczeń klientów o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej. Stanowisko w tym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 14.

(akta kontroli str. 333 - 378)

Kontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, wyczerpująco opisującymi sytuacje klientów. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku, który był oparzony datą wpływu do Ośrodka. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosków. W badanych sprawach decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Ustalono, że we wszystkich kontrolowanych decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję, błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Prawidłowym oznaczeniem organu jest Burmistrz Gminy Ińsko.

Termin wypłaty świadczeń był określany w decyzjach. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Usługi opiekuńcze

Zgodnie z art. 50 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Jednocześnie zgodnie z art. 50 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W kontrolowanym okresie w Gminie Ińsko były realizowane usługi opiekuńcze, z których w 2022 r. skorzystało 9 osób, w 2023 r. do dnia kontroli - 12 osób. Nie świadczone specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Kierownik poinformowała, że w 2022 r. i 2023 r. nie było wniosków o przyznanie tego typu usług. Z uzyskanych informacji wynika, cyt.: „*Gmina Ińsko jest niewielka i większość lokalnego środowiska nie jest sobie obca (powiązania rodzinne, towarzyskie, sąsiedzkie). Pracownicy Ośrodka mają dobry obraz potrzeb ludności w tym kierunku, na chwilę obecną ich potrzeby zabezpieczane są poprzez wizyty pielęgniarek środowiskowych. W przypadku usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi pracownicy socjalni koordynują pomoc dla tych osób poprzez m.in. umawianie wizyt dla psychiatrii, pomoc w uzyskaniu skierowania, itp.*”.

Usługi opiekuńcze były realizowane przez 3 osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę.

Sposób realizacji usług opiekuńczych w kontrolowanym okresie regulowała Uchwała Nr XIX/153/2020 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 19 listopada 2020 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłatności, jak również tryb ich pobierania.

(akta kontroli str. 379 – 385)

Sprawdzono dokumentację wybranych, zgodnie z założoną metodą, osób otrzymujących pomoc w postaci usług opiekuńczych przyznanych na podstawie następujących decyzji administracyjnych:

1. OPS.8225.341.1.2022 z dnia 12.07.2022 r.,
2. OPS.8225.343.1.2022 z dnia 17.03.2022 r.,
3. OPS.8225.361.1.2022 z dnia 23.03.2022 r.,
4. OPS.5122.233.1.2022 z dnia 22.11.2022 r.,
5. OPS.5122.314.1.2022 z dnia 12.10.2022 r.

(akta kontroli str. 386)

We wszystkich wskazanych powyżej decyzjach pojawiła się błędna data uchwały regulującej sposób realizacji usług opiekuńczych w Gminie Ińsko (była: 20.12.2020, powinna być: 21.06.2022). W treści decyzji nr 1 widniała błędna data zmienianej decyzji przyznającej usługi opiekuńcze. Ponadto brakowało daty wpływu na podaniu złożonym przez klienta. Pouczono kierownika Ośrodka o konieczności zwiększenia nadzoru nad pracownikami w celu rzetelnego i wnikliwego przygotowywania dokumentacji oraz w zakresie prawidłowości treści zawartych w decyzjach administracyjnych.

W aktach kontrolowanych spraw zakończonych decyzjami wskazanymi w poz. 1,3,4,5 dokumenty z zakładu ubezpieczeń społecznych na podstawie, których była ustalana sytuacja nie posiadały daty wpływu do OPS w Ińsku. Uchybienie nie miało wpływu na pomoc udzieloną stronom. Pouczono kierownika kontrolowanej jednostki o konieczności potwierdzania daty wpływu dokumentacji do Ośrodka.

We wszystkich kontrolowanych przypadkach stwierdzono, że przy prowadzeniu postępowania administracyjnego nie pobierano oświadczeń klientów o uzyskaniu dochodu, o którym mowa w art. 8 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

(akta kontroli str. str. 387 – 415)

Dokumentacja poddana kontroli zawierała wniosek z datą wpływu do Ośrodka, a także dokumenty stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Przyznanie usług opiekuńczych poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosku wraz z wymaganą dokumentacją. Decyzje wskazywały wysokości opłaty ponoszonej przez klientów wyrażonej w procentach, określonych w uchwale regulującej sposób realizowania usług, w kontrolowanym okresie. Decyzje administracyjne określały kwotę odpłatności jaką

będzie ponosić klient za 1 godzinę świadczonych usług. Decyzje wskazywały ilość godzin w tygodniu, zakres usług oraz okres, na jaki przyznano usługi opiekuńcze. Decyzje administracyjne zawierały wszystkie elementy określone art. 107 § 1 k.p.a. Ustalono, że we wszystkich kontrolowanych decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję, błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Prawidłowym oznaczeniem organu jest Burmistrz Gminy Ińsko.

Termin realizacji świadczeń był określany w decyzjach. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Kierowanie do domu pomocy społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Sprawdzono wybraną, zgodnie z założoną metodą, dokumentację osób ponoszących odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej, na podstawie następujących decyzji:

1. OPS.8226.DPS.22.1.2022 z dnia 9.02.2022 r. (decyzja zmieniająca odpłatność),
2. OPS.8226.DPS.14.3.2022 z dnia 18.01.2022 r. (decyzja ustalająca odpłatność),
3. OPS.5120.DPS.15.2.2022 z dnia 23.05.2022 r. (decyzja ustalająca odpłatność),
4. OPS.5120.DPS.5.1.2022 z dnia 7.04.2022 r. (decyzja ustalająca odpłatność),
5. OPS.5120.DPS.9.2.2022 z dnia 11.03.2022 r. (decyzja ustalająca odpłatność).

(akta kontroli str. 416 - 421)

Przyznanie świadczeń w formie skierowania i odpłatności za pobyt w DPS poprzedzone było przeprowadzonymi, w ustawowym terminie, rodzinnymi wywiadami środowiskowymi, które wyczerpująco opisywały sytuację osób. Dochód klientów był prawidłowo ustalany. Pomoc przyznawana była w ciągu miesiąca od złożenia wniosku. Decyzje administracyjne zostały wydane w terminie do 30 dni od daty wpływu do Ośrodka wniosku wraz z wymaganą dokumentacją, zawierały wszystkie elementy określone w art. 107 k.p.a. i wskazywały okres obowiązywania świadczeń. W decyzjach administracyjnych jako organ wydający decyzję błędnie wskazano Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku. Stanowisko w tym zakresie wskazano w treści niniejszego protokołu na str. 14.

W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Pomoc w formie schronienia

Zgodnie z art. 48 ustawy o pomocy społecznej osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania, jeżeli jest tego pozbawiona. Zgodnie z art. 97 ust. 5 rada powiatu lub rada gminy w drodze uchwały ustala, w zakresie zadań własnych, szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z art. 51 ustawy o pomocy społecznej schronisko dla osób bezdomnych, niewątpliwie jest ośrodkiem wsparcia.

W okresie objętym kontrolą zasady ponoszenia odpłatności z schronienie tymczasowe regulowała uchwała Nr XXXVII/240/2018 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 2 sierpnia 2018 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych udzielających schronienia osobom bezdomnym z terenu Gminy Ińsko. Uchwała zawierała nieaktualne zapisy w zakresie m.in. odpłatności za pobyt osoby bezdomnej w schronisku dla osób bezdomnych.

Po zakończonej kontroli kierownik Ośrodka mailem z dnia 21 czerwca 2023 r. poinformowała zespół kontrolny o uregulowaniu tej kwestii poprzez przyjęcie uchwały Nr XLI/324/2023 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych lub w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej przyznanie świadczenia z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej. Zespół kontrolny ustalił, że w kontrolowanym okresie Gmina Ińsko nie wydawała decyzji przyznających wsparcie w formie tymczasowego schronienia. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od kierownika Ośrodka w kontrolowanym okresie nie było klientów zainteresowanych taką formą pomocy.

Nie wniesiono innych uwag do kontrolowanej dokumentacji.

(akta kontroli str. 422 - 428)

Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 44 ustawy o pomocy społecznej sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Ustalono, że w okresie poddanym kontroli pochówki w Gminie Ińsko regulowała Uchwała Nr XXVI/169/2017 Rady Miejskiej w Ińsku z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie zasad sprawiania pogrzebu przez Gminę Ińsko.

(akta kontroli str. 429 - 432)

W toku kontroli sprawdzono dokumentację w sprawie pochówku dla 1 osoby, który odbył się w 2022 roku. W aktach sprawy znajdował się akt zgonu, podanie o pomoc członka rodziny, który nie posiadał uprawnień do świadczenia z ZUS, notatka pracownika socjalnego w sprawie pochówku, faktury niezbędne do rozliczenia przyznanego świadczenia.

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

V. Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

Pracownicy socjalni Ośrodka świadczą pracę socjalną mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, przez pełnienie odpowiednich ról społecznych. W okresie objętym kontrolą, pracownicy socjalni dokumentowali wsparcie udzielone w formie pracy socjalnej w kartach pracy socjalnej bądź w notatkach służbowych. Podczas udzielania pomocy w formie pracy socjalnej

stosowano, m. in: wywiad środowiskowy, diagnozę - ocenę sytuacji, umowę współpracy oraz kontrakt socjalny.

Wsparcie w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych jest dokumentowane w formie pisemnej, m.in. w rejestrze/zeszycie prowadzonym przez pracowników Ośrodka oraz w wywiadach środowiskowych.

Pracownicy socjalni w OPS w Ińsku przyjmowali klientów w poniedziałki od godz. 8.00 do godz. 16.00, a od wtorku do piątku w godzinach 7.30-15.30. Ośrodek nie posiadał wyznaczonego miejsca do obsługi klienta. Ocenę zespołu kontrolującego dotyczącą warunków lokalowych, w tym sposobu przyjmowania klientów w OPS w Ińsku omówiono na str. 3 protokołu.

Z informacji uzyskanej od kierownika Ośrodka wynika, że pracownicy OPS w Ińsku koordynowali pomoc specjalistyczną udzielaną mieszkańcom Gminy Ińsko przez: psychologa, mediatora rodzinnego, pracownika socjalnego, pedagoga, terapeutę. Po przyjęciu potrzeby zgłoszonej przez mieszkańca następował kontakt z Regionalnym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Stargardzie w celu ustalenia terminu spotkania z interwentami kryzysowymi. Spotkania te umawiane były wedle potrzeby mieszkańca - w jego mieszkaniu lub w Centrum Wsparcia „Bezpieczna Przystań” w Ińsku.

W zakresie współpracy z zakładami karnymi, uzyskano informację od kierownika Ośrodka, że cyt.: *„Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku nie prowadzi współpracy z zakładami karnymi, jednakże informacje o osadzonych oraz o terminie ich zwolnienia z zakładów karnych otrzymuje od funkcjonariuszy miejscowego posterunku policji oraz od kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Stargardzie. Ośrodek udziela pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego poprzez pomoc finansową np. w postaci przyznanych zasiłków celowych, okresowych, a pracownicy socjalni poprzez wgląd w środowisko, sprawdzenie czy osoby te mają, gdzie mieszkać, jakie są ich warunki lokalowe, a także pomagają poprzez mediacje w poprawie relacji rodzinnych.”*

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

Z uzyskanych informacji wynika, że w kontrolowanym okresie Ośrodek współpracował z następującymi organizacjami pozarządowymi:

1) Stowarzyszeniem „W Stronę Słońca”

- realizacja projektu „Seniorzy w ekologicznej sprawie”, w dniach 16-17 marca 2023 r. uszyto fartuszki dla seniorów, którzy wraz z grupą „O” Zespołu Szkół w Ińsku przygotowali wspólnie posiłki oraz ekologiczne kosmetyki. W warsztatach udział wzięło 29 seniorów,

- projekt Społecznik – „Nie wyrzucaj – wykorzystaj”. 5 lipca 2022 r. przeprowadzono warsztaty z odnowy obuwia i odzieży,

- kurs komputerowy „Czas na kwalifikacje cyfrowe”. Kurs prowadzony od 6 listopada 2022 r. do 22 grudnia 2023 r. dla 10 seniorów z terenu Gminy Ińsko,

- aktywny wolontariat - udział 20 seniorów w akcji charytatywnej „Festyn dla Krzysia” we wrześniu 2022 r.

2) Stowarzyszeniem Kolei Wąskotorowych „Semafor” – integracja seniorów i członków Stowarzyszenia, w tym wspólne sadzenie krokusów, ognisko, zwiedzanie muzeum.

3) Parafią Rzymsko-Katolicką w Storkowie – nawiązanie współpracy w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa.

W okresie poddanym kontroli Gmina uczestniczyła w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa. W 2022 wydano 283 skierowań w ramach programu, a we współpracy z Ochotniczą Strażą Pożarną w Ińsku zorganizowano pomieszczenia do wydawania żywności.

(akta kontroli str. 433 -435)

Nie wniesiono uwag do badanego obszaru.

Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej lub w powiatowym centrum pomocy rodzinie może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ińsku w kontrolowanym okresie zawarł łącznie 3 kontrakty (w 2022 r. – 2 kontrakty, w 2023 r. – 1).

Sprawdzono dokumentację wszystkich osób, z którymi podpisano kontrakt socjalny.

(akta kontroli str. 436 - 437)

Kontrakty zawierane były w celu aktywizacji zawodowej i integracji społecznej oraz poszukiwania zatrudnienia w celu poprawy sytuacji materialnej oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Kontrakty socjalne zostały zawarte na drukach „Część I B i li B”, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Cel główny, cele szczegółowe oraz działania podejmowane w kierunku ich realizacji określono prawidłowo. W wyniku analizy kontraktów socjalnych, stwierdzono, że monitorowano sytuację osób, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne. W badanych sprawach dokonano oceny realizacji działań ustalonych w kontraktach socjalnych.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Praca socjalna

W toku kontroli zweryfikowano teczki spraw, w których świadczone pracę socjalną. W dokumentacji znajdowały się karty pracy socjalnej z opisanymi działaniami podjętymi z osobami objętymi pomocą. Praca socjalna polegała na postawieniu diagnozy, opracowaniu planu wsparcia i celów oraz na współpracy między pracownikiem socjalnym, klientem a asystentem rodziny i innymi instytucjami, m. in. ze szkołą, policją, sądami. Klientom proponowano niezbędne poradnictwo i motywowano do działań, m.in. w zakresie terapii uzależnień. W przypadku osiągnięcia założonych celów prowadzony był monitoring sytuacji w środowisku.

(akta kontroli: 438 – 437)

Nie wniesiono innych uwag do badanego obszaru.

Organizacja przyjmowania i rozpatrywania skarg

W kontrolowanym okresie, Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku prowadziła rejestr skarg w wersji papierowej. W kontrolowanym okresie do Ośrodka nie wpłynęły skargi.

Za stwierdzone w niniejszym protokole uchybienia odpowiedzialna jest Pani Izabela Trząska-Huk, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku. Uchybienia wynikały z błędnej interpretacji przepisów, braku szkoleń z zakresu k.p.a. oraz niewystarczającego nadzoru kierownika Ośrodka. Skutkowało to niespełnieniem wymogów określonych przepisami prawa i pojawiającymi się błędami w decyzjach oraz dokumentacji Ośrodka.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku należy ocenić pozytywnie z uchybieniami.

Ostatnia kontrola kompleksowa w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ińsku przeprowadzona przez zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie odbyła się dniach 6-7 czerwca 2017 r. W wyniku kontroli działalność jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami i wydano następujące zalecenia pokontrolne:

1. Uzasadnione stosowanie rygoru natychmiastowej wykonalności w decyzjach administracyjnych zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego;
2. Rzetelne wypełnianie sprawozdania MPiPS-03 z udzielonych świadczeń z pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach;
3. Podjęcie działań zmierzających do przyjęcia przez Radę Miejską w Ińsku Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

W wyniku przeprowadzonej kontroli i późniejszych ustaleń stwierdzono, że zalecenia zostały zrealizowane.

Na tym kontrolę zakończono.

Przeprowadzenie kontroli zostało odnotowane w książce kontroli pod nr 7/2023.

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej, kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy, co nie stanowi przeszkody do sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki

podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wobec zastrzeżeń.

Protokół sporządzono dnia 21 października 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których egzemplarz nr 1 pozostaje w jednostce kontrolowanej.

Miejsce i data podpisania protokołu: Ińsko, 23 października 2024 r.

Kierownik kontrolowanej jednostki:

(-) Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ińsku – Izabela Trząska-Huk

Kontrolujący:

(-) Anna Karska – inspektor wojewódzki

(-) Iwona Szczygieł – starszy inspektor wojewódzki

Właściwe podpisy na oryginale